

Nr 11

Av herr Wikner m. fl., om fastighetsombud för dödsbon som äger jordbruks- och skogsfastigheter.

(Lika lydande med motion nr 13 i Första kammaren)

Fastigheter som ägs av dödsbo (eller av förutvarande dödsbodelägare med samäganderätt) skapar inte enbart svårigheter för ägarnas inbördes förhållande utan även för angränsande fastighetsägare och de myndigheter som har till uppgift att lämna upplysningar angående fastighetens skötsel samt de som har hand om strukturrationaliseringen inom jord- och skogsbruket. Exempel: skogsvårdsstyrelserna, lantmäteristyrelserna, lantbruksnämnderna m. fl.

Enligt uppgifter behåller man nu dödsbona oskiftade under längre tid än man gjorde tidigare. Problemet med dödsbo har därigenom ökat och blivit alltmera irriterande för varje år. Olägenheterna av dödsboägandet är mycket kännbara och kommer att öka väsentligt i och med den pågående rationaliseringsverksamheten inom ovan nämnda näringsgrenar. Skogsmark som äges av enskilda och dödsbon är starkt splittrad, och detta utgör stor olägenhet för ett rationellt skogsbruk. Sammanslagning av mindre skogsfastigheter har påbörjats för att åstadkomma en mera ändamålsenlig fastighetsbildning. För att genomföra detta måste ägarna vara eniga och överenskommelse träffas med berörda parter. Detta är inte alltid så lätt, då det gäller dödsbon med många delägare och då ägarnas bostadsorter är spridda. Samma förhållande uppstår då skogsvårdande åtgärder skall utföras på dessa fastigheter.

Det har visat sig att ägare av dödsbo är mindre intresserade av strukturrationalisering och skogsvårdande åtgärder än andra ägarkategorier. Detta förhållande sammanhänger inte alltid med att ägarna är negativt inställda utan mera med en viss passivitet, då de inte har kännedom om rationaliseringens syfte. Delägarna kan också vara oeniga, och därigenom försvåras samarbetet, och det är i många fall svårt att få kontakt med alla. Om lång tid förflutit efter dödsfallet, kan det vara mycket svårt att få reda på alla dödsbodelägare.

En allmän strukturrationalisering inom skogs- och jordbruksnäringen är högst nödvändig för att ytterligare förbättra lönsamheten. Det är därför angeläget att alla ägarkategorier är intresserade och aktivt deltar i denna verksamhet.

Den fråga som här tagits upp och kritiserats gäller de dödsbon som är ägare till jordbruks- och skogsfastigheter och de svårigheter som kan uppstå för att rationellt kunna sköta fastigheten.

Det finns även andra problem av liknande karaktär, exempelvis dödsbons förhållande till vägsamfälligheter, fiskevårdsföreningar o. d.

Då 1933 års lag om boutredning och arvsskifte kom till — den har nu inarbetats i ärvdabalken som antogs år 1958 — synes man ha gått ut ifrån att ett dödsbo skall avvecklas ganska snart och någon varaktig förvaltning ej behöva bestå. Det har visat sig att utvecklingen gått i en annan riktning.

För att komma till rätta med de problem som här påtalats borde i lag föreskrivas att dödsbo är skyldigt att ha fastighetsombud, som skall företräda dödsbodelägarna i vissa särskilt angivna situationer. Fastighetsombudet bör tillsättas av rätten i den ort där fastigheten är belägen.

Undertecknade föreslår,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om en utredning och förslag om fastighetsombud för dödsbon som äger jordbruks- och skogsfastigheter.

Stockholm den 13 januari 1965

V. Wikner

Birger Nilsson

Bo Martinsson

T. Fredriksson

Sven Ekström

Ingvar Svanberg

i Iggesund

Helge Lindström

Gunbjörg Thunvall